

NÓGRÁDI LAPOK ES HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes száma 4 kraj. 15 kresztónak.
Előfizetheti csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előzetes példák, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
A lap szellemi részére a a nyíltestre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: három hasábos példány 5 kr. — Nagyobb többszori hirdetések jutányosan eszközöltetnek.
Bélyeg minden beigtatásnál 30 kr.
Nyíltest garmond sor: 20 kr.

Még néhány szó a balassa-gyarmati gyáriparról.

Róza Károly úrnak a lapokban megjelent mérvadó cikke a múlt héten engem is újbul felelősségre indított: értesültem azonban a lapok szerkesztőjétől, hogy *Majthényi Ottmár* úr szintén reflektált Róza cikkére, az illendőség, de sőt a gyakorlatiasság is azt parancsolta, hogy vidékünk e kiváló gazdász hadd szóljon előbb a felvetett kérdéshez.

S el kell ismernünk, hogy Majthényi úr rövid cikkében fején találta a szöveget, igen sok gyakorlati eszmével lépett elő.

Mindenki meg lehet tehát a felszólalások után gyózdre arról, hogy Balassa-Gyarmaton ezidőszent kivitelezésművelő álmodni sem lehet, és bizonyára nem lehet afféle nagyobb szeszgyárról sem, a budapesti óriási verseny e a szeszgyártás hátrányos helyzete miatt.

De igen is lehet szó, a siker teljes bizonyossága mellett, oly gyárakról, melyek nyeresémből nagy bőség és kitűnő minőségben városunk környékén, tehát aránylag olcsón állítható elő, s melynek kivitelénél is a szállítási árak különbözősége lényegesen nem esik a latba.

Ily feldolgozó cikkeik — miként Majthényi úr is elősorolja — az árpa, a burgonya és a szalma, s bizonyos, hogy csak némi vállalkozási szellem mellett is, mindahárom termék számára, rövid egymásutánban létrehozhatók volna itt a gyárak.

Különösen várakozunk, ha halogatnák, amint-hogy vétkertünk már eddig is az által, hogy a nógrádi ugyanoly árpiért 6-7 frtot is megadnak; prima-árpiánk pedig, melynek legnagyobb részét

a müncheni és egyéb sörgyártáshoz veszik, 6-9 forintot kel!

Oka pedig az előnyös nagy árkülömbözésnek az, mert míg az alföldi árpiár csak 6-7 nap alatt, a nógrádié pedig árpiár már 2-3 nap alatt csirkázódik, jelölül nagyobb közlekedésnek, s következésképp eredményesebb maláták és sörgyártásosságának.

Nem vétek-e tehát, hogy illetékes köröknek, az önálló gazdák, kereskedők és pénzes-emberek az árpiából hírtól nyerhető több-hasznú idegeneknek engedik át: önmaguk pedig beírják a nyers termék s annak szállítási minimumát használat: tehát akár csak fél századdal több, midőn még nehéz volt a közlekedés és ritkaság a gyár és igen költséges a gyári felszerelés.

Ily gazdasági politika érthető a tanulatlan parasztemberek, de annál érthetlenebb olvasott, tehát művelt emberek részéről, akik pedig folyton panaszkodnak a nehéz megélhetés miatt, holott sauyarú helyzetükön, kellő gondolkodás és tevékenység által, önmaguk könnyen segíthetnének.

Első sorban is tehát ajánlatos maláták és sörgyártást állítanunk, mert a malátát, akármily nagy mennyiségben állítsuk is elő, azt mindig készpénzért megveszik beföldön-külföldön egyaránt.

A keményítő gyárat, Majthényi Ottmár úron kívül hallottuk említeni más gondolkozó gazdától is, ennek tehát, ugy látszik szintén volna itt jörsége; valamint a szalmából és tölén némely fanemből előállítható más gyármaniók, vagy félgyármaniók is.

Igaz van Majthényi úrnak, hogy csak a kezdet nehéz; de már abban nem lehetek vele egy véleményen, midőn a kezdeményezést illetőleg úgy vélekedik, hogy csak menjenek elő a pénzes emberek, őket aztán majd támogatják a gazdák; holott közfoglomásu dolog, hogy a pénzes emberek többnyire gyánakvó és számkurvaok, akiket tehát előbb a gyakorlati férfiaknak kell meggyőzni valamely vállalat felszereléséről, stb.

S mindaddig, amig gazdáink a kereskedő és iparosokra, csak viszoni a gazdák és tőkepénzes emberekre, s mindannyian pénzügyi intézetek, avagy gazdasági egylettönkre kitérő áthárítási a kezdeményezés — megengedem kissé nehéz feladatát, mindaddig nem lehet boldogulnunk; de nincs is ebben igazság, mert itt mindannyiunknak egyaránt kötelessége szóval, írással és — töllet hozzáfogani a nagy feladathoz — közgazdaságnak kultúráis fejlesztéséhez: sőt joggal mondhatnók, hogy oly férfiak, mint Majthényi Ottmár úr, meg a mi mélyen tisztelt országgyűlési képviselőnk *Balás Antal* úr s több mások könyvében léphetnek fővárosi szaktekintélyek elé gyakorlati propositióikkal, semmint a mi egyszerű kereskedőink, stb.

Ha aztán meg lesz beszéltve, s megállapítva valamely gyakorlati eszme, bizonyos, hogy a legelső felhívásra, a fonnebb említett minden tényező köröl, százan és százan sorakozni fognak a kibontott zászló alá, — amint-hogy sorakoztak Budapesten, már a negyvenes évek elején *Széchényi István* gyűjtő szavára!

Exempla trahunt, a példa vonz; csak gondolkozunk, ténylegélünk és tessünk!

Reményi Károly.

Madách Imre síremléke.

A Nógrádi Lapok folyó hó 9-iki számában Ungváry Vilmos aláírásával meleg hangon tartott felhívás volt olvasható, melyben elpanaszoltatva, hogy az 1864-ben elhunyt nagy költő hamvait születése és elhalálása helyén *Ábró-Sztrigorán* romos cseh temetőben, s halálának helyét megváltoztatva, semmiféle emlékmű nem jelöli, s a családi szerény sírbolt is, a hol a haza egyik melletti óriásnak földi maradványai nyugosznak, teljesen elhagyott sőt ösztömlással fenyegetés állapotban lelednek; ezen viszonyok megváltoztatása céljából, az ide szövegrint kirott indírtást teszi, hogy i. l. *Benejón* a Nemzet díszes emléket nagy *Sztrigorán* nyugos hamvai földi a honalapítás ezer-éve alkalmánál, hogy ezt lehessen álljon a hazafis mozgalmak élére a vármegye tisztikara, s ebben támogassa őt a Magyar tud. Akadémia is, mely-

TARCSA.

A „Pilátus-Kulm“-on.

A többoldalu ismeretlenség és elbeszélés tanulmányozás után kíváncsiságom méltán fel fokozódott, midőn ez idén június hónap megjelent külföldi közvilágosalmakalmárál társalmi egyesületben *Helvetia*, a politikai közvilágosalmak szerepet nem játszó — a béke állandó barátjának bebizonyított a rögzítését elragadó, megkapó hegyi tájképekben gazdag egyik nagyobb városa: *Lucerna* a *vierwaldstätti* a *bonnet* Schwyz legszebb táján a vierwaldstätti kerestől hajózára a *Pilátus-Kulm*-ra voltunk felelőndülendők. *Lucerna* városa mintegy 18 ezer lakossal a beosztási rendszer, forgalmi társadalmi, és életiszonyokait illetőleg alig fél a többi schweizi városoktól, a melyekben mindenütt bukkannak a középkorból ismeretes oly területekre, a hol jelenleg csinos, díszes épületek emelkednek, de találhatók tornyok, templomok a XVII-ik századból is. A mi azonban a város ritka stercenés fekvését ill-ti, alig képzeltetho hozzá hasonlú a mely a Reuss folyó kiömlésénél közeledve a vierwaldstätti a északnyugati irányban oly tág látóterrel bírnak és a természeti szépségek megéhsémlőjének kilátás tekintetében annyi élvezetet nyújtanak. E város nevezetességeinek megismerésére után már a végülű arkalatra do egyttal a helyi viszonyokkal ismerős ottaniak ajánlatát is követve d. u. 2 óra táján elindultunk a „Société rénnie des bateaux à vapeur sur le lac des IV cantons“ egyik köznyelmelel berendezett hajójával, mely a csendes tó vízét keresztes megfogása hova gyorsan iramodott a parti állomások érintésével a kis *Alpnach* tó irányába, a mely délnyugat felé mintegy folytatású látszik képezni a vierwaldstätti tónak. A hajókatás egy óráig igénybe vett tartama alatt nem győztünk a tó környéke hegyesűs óriások és a tárolban fehérlés hegyek megcsodálással bekelni, míg nem hajónk 6 óra után az *Alpnach-Stad* végállomásra kibőlt, a hol schweizi nemzeti diktériú menyecsék igen nyájasan közölték kis kosarakba ügyesen berakott óri barzsjakait a megkérdés utasoknak lehet nekünk is. A fogaskerék vasút közvetlen csatlakozása lehetővé tette a megskatálás utköli utazást, és

így egy negyed óra múlva már a vonaton haladva tapasztalhattuk ama technikai nehézségeket, a mivel az 1888-ban a forgalomnak átadott — *Locher & Cie.* és *Ed. Guyer-Freuler* zürichi építések által épített *Pilátus*-vasúti terredinek meg kellett kördeniük. Mert igaztalan kívül nem hagyandó, hogy a pályatest hossza 4618 m., legnagyobb emelkedése 48%, és a hegyorom felelőbb részén oly 7 slagoton halad át a vonat, a melyeknek hossza 10-97 méter között váltakozik. Ha mindentekhez hozzátesztünk még a szikrák köből épült *Wolforbach* áthidalást és a felát vasúti állomása 2070 méter magasságú fekvését: semmi kétség hogy *Schweizen* az eddig europai hírd 1800 m. magasságú *Rigi* vasutat a *Pilátus* vasút merész vállalkozás tekintetében hátroroltan felülmolja. A fokozatos néhol, félelem, sőt borzalmat is keltő emelkedés és alant látogató melység a legbátrabb utast is némileg rémültebe ejti, s ilyenkor órákat esztükbe jut, hogy milyen biztos a mi budai szárbhegyi fogaskerék vasutunk, a mely minden vesztély nélkül szállítja fel a hegyetejére kíváncsú közönséget. Ilyen és egyéb gondolatok fogamottak meg agyinkban aron másfél órai hegyi út alatt, míg elé: szerencsével este 7^{1/2} órára a felát állomáson megérkeztünk, a melytől nem messze kinnálkott a minden tekintetben modern berendezésű legnagyobb köznyelmelel, sőt villamos világosítással is ellátott 9 emeletes „*Pilátus-Kulm*“ szálloda, a mindől alig képzeltünk magunknak. Felette tanulságos volt a hegyi vegetációnak megfigyelése; mivel míg leun a völgyben és a hegyesoport felmagaságában a szép zöldölő fü között különféle színű virágokba akadnak meg szemekink és a esélyes kiterjedésű hegyi erdők benőnek valóságos meglepetés; addig a legelső részében a puvta kopárságon sziklamadékokon kívül — a melyek, de különbözően a hegy-zsákalékok hóval borítva — mit sem tapasztalunk. Megérkezésünkkor jól esett a fűtől szálloda, mert mikor a hegyesrehozott kocsikéntek, már a vonaton az ablakban kocsizásunkban kezdettek tágajuk dide-regni, a mi hiszen nem volt esztendői való 3 fok melegben. A mennyire kedvezett az időjárás a hegyemenetől más-nap reggelre annál kedvezőbbébbé mondhatni torra eláratott, legforróbb hajátunk volt a magaslaton különböző érdekességével fogva a ritkán látható napkeletben gyönyörködhetni, a miért voltaképp az esztől felmenetelt választottuk; de mily óriásilag esztőlünk, midőn korán

reggel 4 órakor a szállóból kiléptünk, az alig 1 fok meleg és hőmélyek szálligóssza mellett sűrű köd borította el az egész látástart és így legnagyobb sajnálkozásunkra a természeti sajtóság jelenléte és töneményben örömmünk nem lehettük. A haraszalal vegyes esztépeket 7 óra táján erős szélöl déli mel váltotta fel a mely csak egy hasát a levegőt, de később a míg egyre tartott sűrű ködöt szerencsére teljesen elonadt és így reményünk lehet-e hogy a napkelésnek a személyes idő megtáradta a látáskésért kértőlást nyernék, ha kiderül, ks nem hiába reménykedünk. Reggel 9 óra felé megintult a látástart és legott a meggyéletek, esztéletek egén sorozatába borcsálkóztak. Ha ezteketkinnt, sajtóság bizonyosít gyakorlat a fenlelvésre az oron legnagyobb (2123 m.) pontjára a mely sűrű csud, mely északre-nyakra oly ridegen bat. Annál inkább fokozott érdeklődéssel — a megpillantás egy bizonyos ingerrel indírtottuk lácsó tegyélével szemekink ama közelben és távolban egyaránt tisztán látható hegy-csúcsok halmazára és jégmenetők, melyek a *Pilátus* hegy sötét oly nagy-szerűen környezik. Nem csakily hámulatolt felt a titkos-termet kutatójaink az, midőn a leg rétegekben a felát foszlányokat jóval magunk alatt látjuk ide a tóra legeredni; a mi mint látománny felér minden képzéldéssel. Mielőtt befejezném ezen utirajzot, sajtóságnek tartom ismertetni, hogy a *Pilátus* a *Rigivál* állomáson a *Lucerna* elálpások egy sötét képen és a középhorban *Mons fraktus*-nak nevezett. E hegyoromok legnagyobb eszté: a *Tomliaborn* 2133 m., *Evel* 2123 m. (a három emeletes szállóral) *Gemomattli* 2058 m., *Widderfeld* 2040 m., *Matihorn* 2040 m., és *Kimsehorn* 1910 m. Van a *Pilátus*on még egy tó is, a melyhez a *Pontius-Pilátus*-féle közepkorbeli re s fűződik, de a mi alkalmazatlan hozzáférhetősége miatt bizony nem látam. Még a délelőtti folyamán borsut véve *Helvetia* ez igazán radregényes fenségek panorámával megáldott ridéktől, s minden oldalról leforgatás állomástól nagy sziklaműből köztél te fogaskerékünk az alsó állomásra. Iant egyenesen *Lucerna*be visszahajózára délután szétlünk stantak *Hasel*-felé irányítani, hogy onnét tovább indulva mielőbb *Páris*ba lehessünk.

Fághy Gyula.

nek a megdöcölést tagja volt, s műveivel örök dicsőséget szerzett számára. Nőgrádvármegye — ugymond — a Millianumot szebben aligha ismerelhetes meg, mintha akkorra halhatatlan nagy és porai földi díszes színelveket készítené.

Ugyancsak a f. hé 9-ikén megtartott Madách-emléktáji pályamű-bírók ülésben a fens jelelt indítvány is szóba hoztatván, míg a bizottság egyrészt a felszólalások az emléktárhoz vonatkozó dajárat elvben teljesen egyetért, egyrészt azonban a lehelő felírásról elhatározást vezet, mintha t. i. Nőgrádvármegye értelmissége, nagy nevé és emlékének megőrzésére addig talán semmit sem tett volna, van szerencsésje alulírottak, a bizottság megbízásából nem a tényekről tudomásul bírni e megjegyzések, de főleg a távolabbi lakók felírásaitól is az eddigi táblákról röviden, s azaz beszámolni, hogy Nőgrádvármegye az ő nagy fiának emléke iránti tartózkodás kötelezettségét saját méltóbb körében isle feltehetőleg leróni máris iparkodott és pedig akként, hogy ép a Nőgrádi Lapotnak akkori, s most is viruló egészségben közremunkalására járva működő szerkesztője Horváth Dániel a még néhány vele kezelt fogott érdeklődő, ezek közt Kemény, Károly és alulírott, a helyi lap hasábjain már 1877-ben használt cikkében hivat fel a vármegye közéletét a kegyeletlen tisztaság lerovásának kötelezettségére, mihez a Losoner és Vidéke című lap is szintoly lelkesen csatlakozott s ennek következtetéséről csakhamar magyarkult a vármegye székhelyén Balassa-Gyarmaton a Madách-emléktáji bizottság, élen megyénk kitűnő fia, s a megdöcölést egyik legnehezebb barátja s szellemrokonja Szentagóty Pállal a szerény halálutóval megvilágított alulírottak, a mely bizottság, csaljánál lúzó ki a megye dicső fiának emléket szoborban, vagy esetleg egy emlékművel gyűmölcsözött irodalmi alapítványban megörökíteni, mi végből gyűmölcsözött lettek a szükséges anyagi támogatás megteremtése céljából a vármegye keretében kibocsátva, a midőn a bizottság meggyőződést arról, hogy 10—12 év feltevése után a gyűmölcsözött habár aránylag csekély eredményt már kellette értekezíteni lehet, Nőgrádvármegyének minden azért az jórti felkérésű alapítóját Seiberszky János követelőttel a gyűmölcsözött, mintegy báromer forrás kölcsönözött a vármegye közéletére vette kezébe alá, oly elhatározással, hogy a bizottság javaslatát szerint a helyi bizottság Madách Imre arczképét a vármegye díszterem számára egy fővárosi díszterem mellé máris által lefesteti, a fennmaradó többi összegből pedig alapítványt, oly célra, hogy ennek évi kamataiból feltevése a b.-gyarmati polgári iskola másik feltevéseben a losoncai szűm, és képzésű növendék, képzésű pályaművek, irodalmi beszédek mérten, jutalmazásának, ezen felül pedig ugyancsak Madách Imre arczképét a polgári iskola s a losoncai főgymnasium termében leendő elhelyezésével megjei jónévű festőművészeknek Kabányi Lajos által készített pályaműveket, s mintha a fennmaradóval s a végből megkeresett Losoncai Igazságos főnökök 1890-ben elkészült, a vármegye újabb t. emléktáji bizottság a művésztől megalkotott arczképek letevése alkalmából 1890-iki november 30-ikén díszes ünnepélyt rendezett, melynek főnyel a megkeresett Akadémia, s a Kiszámla- és a Petőfi-árnyékokot saját tagaitok kikötése, s ezeknek itt szemlélyosa lett megjelölése által emeltek, kimondással egy-mászind, hogy habár ezzel Nőgrádvármegye a 5 szűk-köz körében a kegyelet adójának lerovására a kérelemnyit megjelölte, minthogy azonban Madách Imre kor-akalkított remekműre által nemcsak egy vármegyére, de az egész nemzetre, első sorban pedig a Magyar Akadémia, melynek egyik nagyéneke tagja is volt, hálaára kötelező fejté drasztik, ezen magas színvonalon álló irodalmi kötetet kötelemnyit saját feladatáról tekintendő, hogy a nagynevé költő emléket egy ehhez méltó országos mű-emlék létesítésével is megörökítse. Hogy pedig földtöbb kirántatás volna, miszerint ezen emlékek a honalapítás-ának 3 év múlva bekövetkező nemzeti nagy ünnep alkalmára valószínűleg legyen, erre névre felszólaló Ungváry Vilmos ural teljesen egyetérték.

B.-Gyarmat, 1893. évi július hó 10-án.

Pajor István.

Tanúgy.

(A kir. tanfelügyelő havi jelentése a közig. bizottságnak. (Folyt. és vége.)

Nem hagyhatom minden megemlékezés nélkül még a következő tanügyi mozzanatot, ugyanis Nagy Mihály vármegyénk tisztelbéli főjegyzőjének áldozatkészlete folytatán a b.-gyarmati áll. el. iskola szegény tanuló mintegy 7 forint évi irászerékkel s Pokorny István, b.-gyarmati fogház felügyelő, lelkes gondoskodása által a b.-gyarmati összes iskolák szűkös számláitól megkímélte az alulírottak.

Végzetül pedig jelentem, hogy Málnapatakon egy nagy tanteremmel bíró állami elemi iskola vezetett (szag. m. adóhoz köthető előterjesztést tettem: Nagyméltóságú vallás és köznevelésiügyi m. kir. Minister Ur!

Kegyelmes Uram!

Huzomhárom évi tapasztalásból tudom, hogy a tanügyi felügyelet csak akkor hozza meg a kívánt gyümölcsöt, ha hogy az illető község egy az iskola, valamint a községi hatóságoktól minél gyakrabban személyes érintkezésben lépnek. Iparkodtam tehát lankerületemben ez uton lehetőségre a legnagyobb sikert elérni, a mennyiben Nőgrádvármegyébe tartózkodó kegyelmes kinevezetéseim óta, vagyis egy év alatt, 122 iskolát alkalmam volt meglátogatni; s meggyőződésemre jelentkeztettem Excellenciának, miszerint egyelőbbi nagyjelen min-enték kisebb nagyobb mértékben népszerűsítés ügyüket előbbre mozdítanom sikerült a nélkül, hogy eme feltevéseim az államkincstár legyámba vételek voltak.

Hivatalos körutazásaim alkalmával Nőgrádvármegye legnevezetesebb tők községét Málnapatakat, illetve az ott fennálló ág. hiv. evang. iskolát is tisztelesen megvizsgáltam.

Tízlehetes képest kötelezettség-szerűleg velek eljárni, midőn az ott észlelt túrhellen iskolai állapotokra Excellenciát kegyes figyelmét irányítani bátorodom.

Nevezett tők jáku, részben megbízhatatlan s földhöz ragadt szegénységű község Málnapataka község lakossága éveken át 48.25 [] méternyi területigal birtokos lakótermet tart fenn 300 mindennapi tanulóval számára s az valóságban oly ronda s elhagyott állapotban találom, a mint hogy az a járási orvos, valamint a főszolgabíró A. és H. alatti mellékletből kitűnik.

Az iskola berakítása eddigelő elrendelése nincsen; megkerestem azonban a járási főszolgabírot, miszerint a desperátus tanteremmel legalább túrhellő állapotba való hozataláról gondoskodjék, mivel beakratás esetén anyai tantótelek minden iskolázatlansá nélkül maradna.

S tekem ve, hogy a község népe nagy szegénysége miatt a törvényes kívánalmának megfelelő iskola helyiségek felállításáról s azok fenntartásáról nem gondoskodhatik, eladódhatlan szükségét látom Excellenciát kegyességében ama hódolatleljes könyörgéssel járulni, miszerint a népszerűsítés terén teljes merethez elmaradt Málnapataka községben állami iskola felállítását elrendelői melteztetnek.

Nagyméltóságú Minister Ur!

Kegyelmes uram!

Az eddigiek hi eseteléből kölcsön látni méltóztatik, hogy a málnapataki népszerűsítés évtizedek óta oly siralmas állapotban van, hogy azt sem a népoktatási szem pedig rendőri és egészségügyi szempontból tovább törni nem lehet.

A dolgok ily állásánál fogva intézkedéseim folytán a község Málnapatakon egy állami iskola létesítése iránti kérelmét hoztam további fellégyarítás végett nyújtott be, mely szerint az állítandó iskola számára szükséges telkekről, igaz és közí napzatáról gondoskodni s azoktól az iskola dolgai szükségleteinek fedezéséhez a törvényes 5% adóval járulni hajlandó.

A járási főszolgabíró utján pedig az építési tervet és költségvetést megkerestem, melyet a b.-gyarmati m. kir. építészeti hivatal által feltevése 2. előtt bemutatni szerencsém van.

E helyütt mely tisztelettel megjegyzem, hogy a Málnapatakon létező ág. ev. iskolahelyiség a törvény kívánalmainak megfelelőleg alakítandó s abba a nélkülözhetetlen negyedik tanterem alkalmazandó lenne. Az ott jelenleg működő ág. ev. tanító pedig tisztán csak a kántári teendőket teljesítésével bíznék meg.

Attól, az iskola évi szükségleteire — azokat a valószínűségeket megközelítőleg a következőkben bátorodom — ugyanis:

Table with 2 columns: Item description and Amount. Includes '1. Személyi kiadások: 4 tanterem évi áratosa (500) . . . 2000 frt.', '1 . . . laklóra . . . 100 frt.', '1 iskolaszolgá évi áratosa . . . 150 frt.', '1. Dolgoi kiadások: 4 tanterem feltevése 12 öl fa a 12 frt. . . 144 frt.', 'kisebb helyre állítások . . . 50 frt.', 'vegyes szükségletek . . . 50 frt.', 'vagyis összesen: 2494 frt.'

tenének ki. Az iskola évi szükségleteinek fedezésére szolgálón: 200 tanuló után fizetendő évi tan- és beiratásdíj . . . 240 frt. Az állami egyenes adó utáni 5% -os adó . . . 115 frt. vagyis összesen: 355 frt.

Levoura . . . 2494 frt. kiadásból . . . 355 frt. beirattal, az állami kincstár részéről fedesendő lenne 2139 frt.

Ehelyütt mely tisztelettel kell megjegyzem, hogy az 5% -os póladóval a málnapataki elszegényesített törzs lakossága rajnai keres osk, minthán az állami egyenes adó tulajdonos részét az ott széleskörűen lakó egyes ügyeggyárosok fizetik.

Nem hagyhatom minden megjegyzés nélkül e tárgyánál ama fontos s nagy horderejű körülményt, hogy Málnapataka község Nőgrádvármegye legszűkebb terjedelmű tel vidékének gőcs pontját képeve, a hazafias elem csökken s szempontból, emellett községben a tanév folyamán állított fel egy díszes kisdudoró intézetet, hogy az a hazafias szellemet hirdesse s hazánk nyelvét terjesztesse.

Es egy azért, midőn a földiek magyarjai áldozatuk arán a felig már eltartóított s kiféle gravitálmi törekvőtől néppnek a közös magyarban járva megbízható s derék honpolgárokává való felnevelésében fáradozik, reményleni bátorodom, hogy eme magaslatos törekvés istapodásul az ily égetően szükséges állami elemi iskola felállítását el nem maradjhat anél inkább, minthán a málnapataki kisdudoróval nagy misztó teljesítésére van hivatalva; működése: óvósa, magasztos és marasztaló becseset azonban csak akkor fog bírni, ha hogy az óvka emellett, mely e helyütt tisztán csak hazafias szempontból egy nagy hánya gyantán állítottatik, egy állami elemi iskola életbelepítettetik.

Nagyméltóságú Minister Ur!

Kegyelmes Uram!

Kérem meg kegyesen reménylenem, hogy eme első oly irányú előterjesztésemet, mely által a népszerűsítés után szomjuhoz lankerületem némi anyhiltsere az állam kincstár igénybe venni bátorodom, figyelemre méltatni kegyelkedjenék.

Érdemleges intézkedést nem igénylő jelenléteim tudomásul venni kérem.

Kir. tanfelügyelő.

A balassa-gyarmati katona-botrány.

Egy csinos honvéd hadnagy és egy kereskedő aróp neje országos hírvető tették városlakait. Az igaz, hogy az ilyen országos hírvető nem valami kellemes, mert karöltve járt egy kis botránnyal, — mely nélkül el lehetetlen volna. Az egészen pedig csak az a sajnos, hogy a főszerepet honvédültek játsák benne, akikre pedig szerencsének mindenkor bírák lenni. De hát a jó ísten gondoskodik az újabb ókor is; mert az eset meglehetősen anyagot nyújtott a fővárosi lapoknak ebben a kedvű úborka idejében. — Fel is használták meg vezércikkünk is! A „Pesti Napló” július 12-ki számának vezércikkje ugyanis a dolgot egész komolydoggal az antisemitizmussal hozza kapcsolatba, s honvédségeinket egy ünteti fel, mintha azok a legnagyobb antisemitizmusból leledzének. Pedig a dolog úgy áll, hogy B. hadnagy, annak épen a fősemitizmus ártott meg Ugy értesülök, hogy a „Pesti Napló” vezércikkjére az antisemitizmust illetőleg illetékes helyről válaszfalt fog küldödni.

A többi fővárosi lapokon kívül különösen a „Pesti Hírlap” július hó 11-ki száma foglalkozik az ügygel.

A tudósítás, mely B.-gyarmatról egy ismert toll-forgató a lapudonostól által küldetett be, elég kimerítő, de nem felel meg teljesen a valóságnak, s szerencsére kétféle van számba. Ez vezethette felre a komoly „Pesti Napló” is, melyben rég olvastunk oly tárgyaltan vévekkiket, mint a mely a b.-gyarmati katona-botrány felett megíródtak. Már csak nem híri a „Pesti Napló”, hogy egy két szerencsétlen fiatal honvéd hadnagy iselkedésért felelőssé lehetne lenni az egész kormányt és a honvédséget? A magyar honvédség „esprit de corps”-ja hála istennek még nem olyan, mely a polkártsággal ellentétbe helyezze magát.

Minthogy a „Pesti Hírlap” tudósítását válaszfalt nélkül nem hagyhatjuk, s minthogy abban az egész eset, bábbar nagytva, elő van adva; — beszéljük azt arzal, hogy az illető helyeken, a hol a valóságnak meg nem felelő állítások foglaltatnak, — megjegyzéseinket megtezzük.

A „Pesti Hírlap” tudósítását a következő:

„Az eset július 8-ika és 9-ike közti éjjel történt meg. A gyarmati „Zrínyi-szobrán” július 8-án rendezést volt, aminek folytatán a kerli helyiség zsúfoltság miatt előkelő közönséggel. (Vegyes publikum volt ott. Szerk.) Az egyik asztalnál egy nagyobb társaság foglalt helyet, köztük B. kereskedő fiatal nejevel. A szeméket levő asztalnál ott Barna Béla hadnagy Szabó Imre fő-hadnagyval erősen behorozott állapotban. (Ez nem felel meg teljesen a valóságnak, Szerk.) S később melléjük telepedett több más katonatiszt is. Az est, folyamán Barna hadnagy több oly kifejezést is, mely a jelenlété astonyokot az arczukba kergette a vért, mely kifejezéseknek cefája azonban csak az volt, hogy Barna hadnagy B. kereskedőbe belekötöbösen, de a nyugot temporementum ember nem tárta a száját, (?) tiszt ismételt. Ezt látva Barna Béla hadnagy, egy pinczért asztalához szőlített s B. kereskedőbe mutatva, a következőket kiáltotta a pinczérnek: „Mondd meg annak a kutyafüld zsidónak, hogy ne látas rám a száját!”

Erre a sértésre B. kereskedő nejeval és az egész asztaltársasággal együtt eltávozott. Barna hadnagy és Szabó főhadnagy azonban a társaság után indult, szikozódva úgy, hogy az áldozott emberek valóságilag beménekkültek B. kereskedőnek szeméket házába. Barna hadnagy ekkor a ház előtt kezdett döbösen fel s alá járni, és éktelenül káromolva a fel és alá járával, ezzel a szóval állítva meg egyiket másikat: — Ki vagy kutyja?

Ekkor est 10 óra volt. A közeli dohánytöszedélől ép akkor lépett ki Perl Sándor kereskedő. A két list a mit sem sejtő embert karjánál fogva megragadva, „ki vagy, mi vagy kutyja” kiáltással álltak útját. (Úgy tudjuk, hogy e dologban Perl is hibás; mert miért lekkelődött Barnára, mi köze van neki Barna vitézségeihez? Szerk.)

— De mi köze hozzá? volt a Perl válasza.

— Higgyen engem békében, nem bántottam én az urakat.

Barna hadnagy erre kardját kirántva ordította:

— Hallgass kutyja, mert sztyvagdallak!

Perl Sándor erre kirántotta magát a két list közül a menekülni akart, miközben Barna hadnagy éies kardjával feléje nyújtott a jobb kezének két új j a t o l v a g t a. (Ez nem igaz, csak nagyon csekély karcolást ejtett a kezén. Szerk.) Perl segélykiáltására szemben levő lakásáról kirohant a neje s a tisztek és férje közt vette magát, usire Szabó főhadnagy is kardot rántott s a szegény védőlemez-asztanyt a karl lapjáról egybaféle verte. (Ez erős nagytás! Szerk.) Az összeserögötték közül többen a szőrháza levő honvédlőrnagyhoz futottak, hogy neki a történetről jelentést tegyenek. Az őrnagy fellépett és a sebesült ember segítségére vielő polgárok megakadályozták a további vérengzést, bár Barna hadnagy még mindig kivont karddal kergetődött az egybegyűlték közt. Ez ott a jelenléte Balassa-Gyarmat rendőrkapitányja főlfegyverzett rendőreivel létkenél méltó s ó g í g. (Láért feleljen a rendőrkapitány, akít ez ügyben a városi közigyőlesen interpellálni fognak. Szerk.) Ekkor többen a kaszárnyába szaladtak, hogy a honvédséget hívják segítségül az ittas tisztek ellen, a kaszárnyába azonban be nem eresztették a népet. Épen vitán akartak innét jönni, midőn előbbk szalad kivont karddal Szabó főhadnagy és alarmirova a katonaságot, egy csapat szunyót sezerve indult a futó polgárok l útán. (Cselekedik nép volt. Szerk.) Még ezek a kaszárnya előtt történtek, addig a városarok előtt a községben Barna Béla hadnagyot igyekvett lefogycorozni, midőn megörkezett a honvédlőrnagy, mely Barnát körül fogva be akarta kísérni. Barna hadnagy azonban elleneseglt az őrkárának

is, kivont karddal állt a katonák elé a mellére átvé-
kiáltta:

— „Léjtek le!”

Az őrszám tehetetlensége láttára a közönség abzu-
golni kezdett. — „Ez katonaság, ezek honvédek, rudar-
ság!” kiáltások hagyták fel. S hogy a zavar még na-
gyobb legyen, valaki a levegőbe kilötte revolverét. A
durranás hallatára, Barna hadnagy felkiáltott:

— Léj le engem!

Csak nem hagytak feladni ilyen bagázs népegy előtt
— felelt neki Szabó főhadnagy. — Itt nincs bagázs!
kiáltotta a közönség, mire Szabó főhadnagy kivont kard-
dal ugrott a tömeg közé s szavakkal: — Tökörödjatok,
mert tüzet veszélyek! Ebben a kritikus pillanatban lépett
csak közbe a városi rendőrkapitány, és most már egy-
sült erővel lefogták Barna Béra hadnagyot s behurcolták
a kaszárnyába.

A nagy botránny hatására alatt az egész város közö-
nsége igazoltat s feszült érdeklődéssel (?) várja a honvé-
delmi miniszter döntését, kibesz ez Gygyben távirati följe-
lentést küldtek.

A nm. honvédelmi miniszter a vizsgálatot megis-
míndította, s B. Gyarmaton július 12-én érkezett meg
Hohenburg Vilmos őrnagy-hadbíró, aki a vizsgálatot a
b. gyarmati kir. törvényszék vizsgáló bírójával, Jakubovics
József úrral, s ennek akadályoztatása esetében Kacs-
kovicza Jenő törvényszéki bíró úrral végei. Eddig 18-an
lettek kibájlva, s vizsgálat 8—10 napot fog igénybe
venni. A Szabó főre főhadnagya vonatkozó újsági hírek
teljesen alaplanok; Szabó egyszerűen védelmi állásba
helyezte magát a feligatott tömeggel. Egy suttogták,
hogy ez az egész botránny mesterségesen készített elő
s ennek lett áldozata Barna hadnagy is, ki július 9-ikától
kaszárnyai őrszám alatt áll.

The Mutual.

Az angol szellem praktikus voltát, nagyban és
egészen meglehetősen hűséggel tökrözi vissza az élet-
biztosító társaságok szerzetel. Míg más országokban az
életbiztosító társulatok tisztán csak haszna ra feleltek
őrszám vállalatok, addig az angol szellem emes intézmé-
nyeket úgy hasznosította, hogy azok ne egyes élelmes
vállalkozások képeztek kiapadhatlan kifizetésit, hanem
együtt a biztosító feleknek is a lehető legnagyobb
ostaleköt biztosították. Ezen a téren előispúttául az
elismert pálmája.

Ezen jóratóld, derék társulat páratlanul áll e
tekintetben az egész világon, hogy hitelen kimutatásai
szerint nemcsak a teljes díjbevételek, hanem még a 67
milliónyi kamatbevételeit is osztalékképpen a biztosítottak
járára fordította.

S így számtalanszor fordul elő az eset hogy pél-
dánk, ha valaki 10.000 ftra biztosította az életét, a
nyeremények és kamatokból reája osztalékokkal
egyvetemben 30 évi biztosítás után nemcsak a kikötött
10.000 frot kapja meg hiányszámán, hanem hegybe
még a rakúra rakott osztalékból kap vagy 11.000 frot.
Míg tehát más társulatoknál a legkedvezőbb esetben
sem kaphat a biztosított fél többet a kikötött összegnél,
addig az amerikai és angol biztosító társulatoknál jele-
ződik pedig a The Mutualnál a biztosított fél csak perzentel
kaphat többet annál az összegnél, melyre biztosítva volt.

A The Mutual newyorki életbiztosító társaság 1842.
évben lett megalapítva, tehát az új világ legrégibb tár-
sulatá és jelenleg a világ leghatásosabb pénzintézete.
Erről tanuszkodnak a következő számolatok. Biatosi-
tési alapja már az 1892. évi szárazmadsáskól 826.4
millió frankot tett ki. Díjbevétele a felvált évfolyamán
450.880.441 dollár volt. A múlt évfolyamán állala tel-
jesített fizetmények összege 342 és félmillió dollár volt,
mely összeg több, mint 100 perzenttel haladja meg a
világ legelőbbreodó biztosító társulatának teljesített
fizetményeket.

A The Mutual 1892. évben a biztosított feleknek
csupán osztalékokban 30 millió frankot fizetett ki. Oly
óriási összeg ez, melynek nagysága csak akkor válik
szembemőrdő, ha meggondoljuk, hogy az összes osztrák
biztosító társulatok által kifizetett díjösszeg alig több 10
millió franknál.

Ezen óriási eredményeket a The Mutual csak az
által érthette el, hogy őrszám alapjai realiták voltak, tárol
tartotta magát kamatozatlán luxus építkezésököl és ke-
reltő az oly kétes pénzintézetek, melyek szélsőg jel-
tezőkből állottak.

The Mutual szolid gazdálkodással érte el eme sike-
reket, mert mint a szemtekintélyek is minden kétségen
fölül helyetlek, páratlanul áll ezen intézet a tekintetben,
hogy őrszám költségei mindig a legmérésrekeltebbek és
legköltsémsabbok olyaanyira, hogy még díjbevételei 1890.
évről 1892-ig a 27 millió dollárról 32 millióra ugrottak
fel, eladdig az 6 millió ftrnyi bevétel többetel szemben
a 7 millió dollár kifizetési költségek nem is 200
ezer ftrral emelkedtek, ami ily folyton terjeszkedő világ-
közönségnél egészen elenyésző esékélyeg.

A The Mutual tehát azon helyzetbe jutott, hogy
vász szerepét a világ összes biztosító intézetei között
feszíthatja és így a félre által bele helyezett bizalom
teljesen megalapított alapokra van fektetve.

Hírek és különfélek.

Személyi hírek. Gr. Zichy Ferencz ö-
lárnok mester ur öngyermelősége ma Zsélybe érkezik.
— A főispánunk kedves családja július 11-
én hagyta itt városunkat s Nőfincse távonott, hol a
nyarat tőlteni fogja. — Herczelly József kolozsvári
kir. 1148 táblai elnök ur öméltsége, vármegyei küldő
ká, jul. hó 11-én családjával együtt bercezi birtokára

jött, hol septe. hó 14-éig fogja élneni szabadágát. —
Gröbner Béla hazai jelen regisztrák jul. hó 14-én
B. Gyarmaton volt s alispánunkkal tárgyalta a főleki vár
rekonstrukciója ügyében. Gröbner megfogalmazta mure-
menekét s a elismerőleg nyilatkozott annak Jus. beren-
déséről; s az emlékezősebe pedig szeket írta: „Nőgrád-
vármegye kegyeletét az őrszám emléke irtint, nemzeti nagy
mulánk muzealeimainak gondos őrzéségységében és igaz
baszfiakhor melő megőrzésében kifejezve láttam. B. Gyarm-
mat, 1893. július 15. Dr. Gröbner Béla, a muemlékek
örsz. bizotts. előadója, akad. tag.

Kinevezés. Gr. Degeuföld Lajos főispán ur ömél-
tsége íj. Fár Albertet, a jelen közal. ségű fiatal embert,
aki jóga tanulmányait szép sikerrel bevégezte, széktesen
közválasztási gyakorlatokká nevelte ki.

Llymen. Kondor Vilmos m. kir. főbíró ur, kinek Balassa-Gyarmat város irányában érdemelt
többesör volt alkalomuk és lapok hasábjain melláim, jú-
lius 11-én esküdött örszám hűséget Vargha Berta a
kisvárosznak úr. dr. Vargha Ferencnek helyb. háztulaj-
donos bájos leányának. Az esketési szertartás az evan-
gelikus egyházban ment végebe, mely alkalommal az
egybekelt úrpárbos. S. i. m. k. ö. F. r. j. g. e. esperes lelkes
ur tartott fényköt szellemi alkalmi beszédet. Esküő
után esküldő kör lakoma volt; közt és távolból szá-
mosan fordultak az új házaspár. Mi is hosszantartó
boldogságot kívánunk e szép frigyök.

Főispánunk gr. Degeuföld Lajos sztrák kas-
tályában, és hó 11-én lélekemelő családi ünnepegy folyt
le. A sztrák, vagy sztrák s a közönség lakó rokonság
teljes számmal megjelent tagjai előtt, Augustus és Ka-
tizza gróf kisvárosyok vizsgálatot tettek a felsőbb leány-
iskola 2-ik osztályából. Mindenben a teljes és alapos
közéleltség tanusított újyoti feleleteikkel, jól megérdemelt
elismerést vírtak ki, nemcsak maguk, de tanáruk Hara-
bás László részére is, ki oktatásukat az országos népköz-
tantervehez való szigorú ragaszkodással teljesít. Uj an-
akkor szintén kitűnő eredménnyel vizsgázott Hona a
legfőbb, legfőbb gróf kisvárosyok az elemi iskola 2-ik osztá-
lyából. Kristóf és Miklós grófok pedig a német, angol
és francz nyelvokból, melyekben Scheuffele Matild kitűnő
nerelőző volt oktatásj. Eked után a leányegyetem, a
sztrák banda zenéje mellett, vidám kedvvel tánczra per-
dültek, s ügyes tánczok közt eszég gyönyörködötté a
előkelő családi kör.

Főispáni jubileum. Gr. Degeuföld József Haj-
durármegyei küldő főispánja, s a mi főispánunk testvér
öcsése és vármegyeünk szertelők ki. múlt vasárnap július
9-én önnepelt Debreczenben főispánágának 10-ik éfzo-
dulóját. Degeuföld József, aki Hajdúvármegye legnépsze-
rűbb és legzenetelreemelőbb alakja, pártkülönbség nélkül
a legnagyobb övértökben részesült, s maga a helyg-
yminiszter is igen megtisztelő és megleghangú távirattal
üdvözölte a derék főispant.

Házilózás. Sulyos csapás nehezett Feledy Henrik
ura, a b. gyarmati lakozók es hitelintézet bürgő igaz-
gatójára s városunk egyik királó képviselőtestületi tag-
jára. Ugyanis hön szerelött nejje: Smidl Rozália asszony
tegnap délelőtt fél 10 órakor hosszas szenvedés után 49
éves korában jobblétre szenderült. A lesújtott férj és
családja izant minden oldalán nagy részéret nyírtak.
— Z. b. ö. l. j. g. e. g. ulai er. tanító július hó 14-én
69 éves korában elhalálozott.

Adomány a b. gyarmati főgymnásiumnak.
Még csak az előleges tervezés stádiumában van a bala-
ssagyarmati főgymnásium, s máris oly népszerű az eszme,
hogy a távolból is megemlékeztek arról városunk halásza-
inak egy-egy jó barátja. Így a napokban Losoncziól ér-
kezett városunk bírálójához leről Löwy Károly H. ottani
ház- és földbirtokostól, a ki költsézőt iratott adott magá-
ról, hogy a b. gyarmati gymnasium építési eszójához öt
éven át 20 koronával fűszendő egyezs koronával fog
járulni. Huzditt példánál szolgáhat ez a helybeli és kö-
relvendi hazafiakra, midőn majd a kiküldött bizottság
bivalatos irvek aláírása fogja öket felhívni a cél meg-
valósítás érdekében: mert ott sincs róla, hogy a kös-
degek és egyesek által hozandó áldozatok nélkül ez úgy
sikerülhessen. A kormány eszák az esetben hajlandó a
maga részéről a döntő intézkedéseket elrendelni, ha ta-
pasztálja, hogy az érdekelte vármegye, város és vidék nem
támogatódik kihasznál az állami segítségre, de megosztja,
közöni a terheken. — Hogy moxgunk a főgymnásium ér-
deklében, erről országserle mind szélsősebb körben ves-
nek tudomást, így a körépiskolai tanárlegyet külföldön
küld, melynek költeményéről a mult hó közepem már
megemlékeztünk, legújabbban a vácai kir. főgymnásium
igazgatójának közlelő megjelent az éri Értesítőjében
olvassuk, hogy most „I. a. l. a. s. s. a. G. y. e. r. m. a. t. b. u. a. g. ö. l. k. e. ö. i. k.” főgymnásium elnyerhesse végeit. — Az
úgy barátainak meggyújtásul fog szolgálni, ha elmond-
juk, hogy alispánunk, mint a törvényhatóság által a
főgymnásium létesítése tárgyában kiküldött bizottság
előnöke, augusztus 1-én megkeresendő szabadájdójának
egy részét is e fontos kérdés elismoridására kicélnia fel-
használni. Legyen munkáján az Isten áldás.

Országos vásár Vámos-Mikolán. A kereske-
delemügyi m. kir. miniszter ur 45.833 sz. rendeletével
engedélyt adott Hontmegye Vámos-Mikola községének,
miserint Máris-Magdolna és szent Mihály előtti hétfőn
barom, kedden pedig kirakodó vásárt tarthasson. Az
első ily országos vásár tehát I. július hó 17- és 18-ik
napján fog Vámos-Mikolán megtartatni.

Esperességi gyűlésre kiküldötték. A b. gyarmati ág. hitv. er. egyhá s Losoncon jul. hó 18.
és 19-én tartandó esperességi közgyűlésre szavazati jog-
gal bíró képviselőkkül Pogácsay György és Horváth Dáni
urakat nevezte ki.

Kosztika Mihály nőgrádvármegyei kir. tanfel-
ügyelő, ebben az állásában a nm. rális és közoktatásügyi
miniszter által egy évi itteni szolgálat után végelepszit-
tetett.

Építési tervezetek. A b. gyarmati nm. kati.

iskolaszék bizottsága tartott mult szombaton Se-
lovsky János alispán ur előlétele alatt táncszek-
szék, melynek tárgya volt e nagy homlokzatán épület
emeletének tetele. A Manóssy Alajos építész által es
irányban elkészített tervezet bírálalába szobos szék sem
bocskoltosott a bizottság, mert utóbb más kombinációk
merültek fel, melyek sikere eszék a város eszépítési
ügye is sokal nyerne, az iskola pedig terhelelő szába-
dulna. Arról van ugyany szó, hogy a mostani iskola-
épület eladások, s helyette a templom közlelőben szer-
zendő telken eszészteri módon új iskola építendő; s a
büközsey ugyanis e cszóra kisebb területtel is nagyon
beérhető, míg eilenben a mostani épület, mely a főntza
legzesebb pontján áll, szelős homlokzatával, más módon
volna eszesebb jobban értékesíthető. Remélik példál,
hogy megveszi azt e b. gyarmati lakarképítész ur intézti
díszes és eszészterny házát építet oda, átélvezen
egyemermind a m. kir. posta és táviráthivatal is, má-
reihogy e hivatal mostan, helyiségje máris szűkek; s a
nagyközönség sokit kényelmesebb volna a főntzán,
a város központjában kerenni fel úgy az egyik mint a
másik intézetet. Hasonló fellegárnak hódol az érdeklőtség
Losonczvárosban, hol mint a „L. és V.” legutóbbi
számában olvassuk, a földlekedési ponton lévő plébáni-
épületet tervezik emeletes építeni olyké, hogy a pla-
bános ur az eszemerre jőnne, földszintre pedig a posta
és táviráthivatal helyeztetnék el.

Közlés Jánosnak; ama régi tóthkötőnek, aki
„Slavy deér” járal a panszlamismus székét elvetette,
emléket szarnak állítani Türök-Szentmártonban, s e
végül Béla Máté és társai oly igazú felhárosokat küld-
tek még vármegyeinkbe is, hogy azókat a b. gyarmati
járásban a szolgabírói hivatal kénytelen volt lefogtatni.
Figyelműtöztö erre a losonczai és gacsi jár. közgyűlésre!

Névváltoztatás Nauspial Abraham Vanyary köz-
ségi illenőségű ügyosztánál lakos vezetőségének „Ba-
láza”-ra kert átváltotatam f. évi 46.909. mázu helyg-
yminiszteri rendelettel megengedtetett.

A Madárhétközügyi bizottság július hó 9-én
tartá ülését Seiforty János alispán előlétele alatt. A
bizottsági ülés egyedüli tárgya — a b. gyarmati polgár-
iskola nérendőkelelő beérkezett a jutalmamandó pályá-
zolgotat bírálata képtete. A bizottság az első 40 ko-
ronás díjat Kaszner Gyula VI-ik osztálybeli tanulóknak
„Coriolanus” című dolgozatáért, a második 25 koronás
díjat szintén Kaszner Gyula tanulóknak „A tél” című
dolgozatáért, a harmadik 15 koronás díjat pedig Galber
Sándor V-ik oszt. tanulóknak „A török szalom Magyar-
országban” című dolgozatáért szavazta. A losonczai
áll. gymnasiumból és az ottani áll. tankepedésből pályá-
zati dolgozatok ez érben sem érkeztek be.

Narkány Sámuel bányakerületi er. püspök jelen-
leg: Zélyornagyerében időzik a borozási fűrdőben. —
honnán, mint értesítők, vármegyeinkben is fűrdő
két egyházban kassonika vizitációt fog tartani.

A vakációkora beza érkezt tanuló ifjúság B.
Gyarmaton a fűrdőhelyiségben július hó 22-én sztrák
táncmulatságot rendez, melynek útszám jövedelme a Me-
zeumi kénytár járára fog fordítatni.

Tárolt táncmulatság. Lőrinczben július 9-én
feyes táncolt mulatság ment vége Schosberger Remé
szelyi kies érdekében. A táncolt Smid József B. és
Smid Gyula társulatbeli főszarnok vezetés alatt d.
a. 2 órakor teljes díszben a sztrák banda zenéje mellett
szentelt ki mintegy hatvanan. A mulatságon résztvett
Schosberger Remé és Hoffmann Jakab egytől első
urak is, valamint a sajtótarjánai táncolt egytel képvisele-
tében Papp János főszarnokunk. Mulatság közben tombala
játék rendeztetett, s egy ebéd, mint a beelőti díjakból
232 ftr szaporitva az egytel péntékre.

Birtokváltás. Báró Pirét Bihain Béla és neje
báró Orszay Leona díjazeni uradalimuk e napokban reig-
náltatott Balás József és Spet Vincz gyerekek közben-
jöttével aszandji és örökösömlékióti Almásy Edé horos-
tránki (vármegyei) nagybirtokos, mint vevő részére. A
vétel 610 ezer forint volt s miután a birtokolt szami
adósság sem terhelte, Almásy ur a birtokbaladás alól
egyszerre és egészen leolvasta s félmillió forintot felébe
vételért. A birtokon az új tulajdonos az Almásy György
jogutódon is élnek rémt fog renni, miután idők is kő-
dolgozókkal foglalkozott, mint a bécsi kölgymintorium-
nak ifju tisztviselője. Sajnáljuk a Didejesón és Vácson
eszenben állt s mindenki által szeretett báró család tá-
vozását, de más részről örülünk, hogy megváltak ezen 9000
holdnyi része ily jóles keszre kerül. A báró család
egyelőre Fiumében fog lakni s megyéinkben és környékén
véltre más nagy birtokot keres, mert a mostani birtok
részben ardsóbb áll s ez az ő követétek gaddáltozánk
nak be nem vált.

Iskolaszék ülés. A b. gyarmati községi iskola-
szék július hó 12-én Kövy Tivadar előlétele alatt ülést
tartott, mely alkalommal tárgyalattak a rajstárnai álla-
mára pályázók kérvényei. A rajstárnai állásra első helyen
Asztalos Károly, a második helyen Halmi Héla és a har-
madik helyen Sásdéri János ajánlattak a vallás és közok-
yminiszternek kinereszt végeit. Az iskola-ész legkönyvnyi
elismertést szavazott Dúndk hírszeretőnek, aki 12 évi dí-
szeretes működése után elhagyja ezt az intézetet, hogy a
nagyonyedi áll. polgári leányiskola igazgatójánál állását,
melyre előléptetve lőn, elfoglalhassa. A megüröndött
állásra pályázat iryittak és pedig július hó 31-ig, mert
az iskolaszék már augusztus 6-én választó ülést kíván
tartani, hogy a megürült hely idejekorán betöltve legyen.
A nagy meleg által előidézett kedélyeket — egyszerre
felvillanyozta Simko Frigyes ev. alesperes és b. gyarmati
lelkész urnak egy irásbeli tiltakozó panaszra, mely máj-
napon felekezeti vitát provokált. Simko Frigyes alesperes
ur ugyanis azt panaszolta, hogy Dudás, Hedry, Mészé és
Ujfaludczki b. gyarmati vegres házasságokéi családok és
illette leánygyermekzei, az erangelitrus szülő vállalatnak
tanításában nem részesülnek, hanem dacsára annak, hogy

a törvény szerint evangélikusok, a román katolikus vallásbaan...

Jegyzőkönyv. 1893. június hó 28-án.

Felolv. Sipőken ifj. Szkladányi Károly és Inoc Lajos urak közti felmerült jogviszony ügyből kifolyólag...

Évi szeptember 1-ig napjaitól járó 0%, kamattal és eddig össze...

Egy kiválóan érdekes kolikái czikk teszi érdekessé a „Képes Csakdéli Lapok” 28-ik számát...

Van szerencsém becsúszni tudomására juttatni, hogy nálam csak egyszerű használt terményeket, valamint új...

MFGHIVÓ.

A Takaréki és Hitelezési Társaságunk B. Gyarmaton 1893. évi augusztus hó 0-án délelőtt 10 órakor saját helyiségében...

rendkívüli közgyűlést tart, a erre a részvényesek meghívtnak.

Közgyűlési tárgy: Az eddig érvényben volt alapszabályok módosítása.

Balds Antal, elnök. Jogyzet. A közgyűlésen jogszabályok módosítását...

2700—1893. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nógrád vármegye, nógrádi járás szövetkezett 36 községe és birótsága által szerződéses alapon biztosítandó állatorvosi állásra ezennel pályázati hirdették.

Pályázó — pályázati kérvényét folyó évi augusztus hó 20-ig személyesen tartozik beadni a járás főszolgabírójához...

A megválasztott tartozni állás azonnal elfoglalni. Bismágon, 1893. évi június hó 24-én.

Balds Ferenc, főszolgabíró.

Nyitlár.

Nyitlár és közönség.

Jelmű, vált beteg lábnyak egészségének helyreállítására alkalmából készítették...

Hírtenet, kerülő anyak, vesztő. * Evanzélium Képzőiskola...

Nyitkozott.

Vonatközvetlen fenti jegyzőkönyvre minden áron azon voltam hogy Buocz urat elégtétel adás vagy...

Uj. Súlygy. Bend.

Sugár Lajos.

Nyitkozott.

Vonatközvetlen fenti jegyzőkönyvre minden áron azon voltam hogy Buocz urat elégtétel adás vagy...

Uj. Szkladányi Károly.

Horváth Danó.

feloldó szerkesztő.

117—1893 sz.

Évesreval hirdetmény.

Alulírt kikálított végrehajtó az 1891. évi I.X. t-cz 102. §-a értelmében...

Hirdetmény.

B. Gyarmaton a fentebb leírt Berczeller Vilmos-féle házban...

Regale hérlők figyelmébe.

Hontvármegyebeli Korar községi közbirtokossági kocsma épület, mely 3 lakó, egy nagy irod. szobát, egy kamarát, egy mézárudat, egy vágóhidat, egy istállót és pinczét foglal magába...

A selypi uradalom

törzsjárható 21 drb. 1% től 2% éves mérino precesz telivérli köz eladó, valamint eladókra kerülnek eredeti nehémföldi és simmenthali tehernék és bikák.

„The Mutual” a világ legnagyobb és leggazdagabb életbiztosító társasága. Biztosítéki alap 907 millió frank. Magyarországi részírásgazdóság: Budapest Bécsi-utca 5. sz. n.

ERCZKOPORSÓK szemfedelek, sarkosznok, szallagok és egyéb keményítési cikkek, legnagyobb választékban és legjutányosabban kaphatók: HIMMLER MÓR divatruk kereskedésben B. Gyarmaton főutca. 1—16

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN. Gyár és irodák: VI. KERÜLET, KÖCSÜ VÁCZIUT. Városi iroda és raktár: Podmaniczky-utca 14. — Fiók-raktár: Kerepesi-út 77. Gőz- és Járgányeszeplő-készületek

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasuekék, mélyítő- és egyetemes azóli-ekék. eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle egyvasu ekék, talajmivelő-eszközök, valamint Schlick-féle szab. „Haladás” sorbarelőgépek.

Ruha kelme szöveteknél Peruvia és Honkay - új klorin résszere, előrt szövetek a ca. és kár. kiválóan. zseránk, tüszők, tornászok, cselők öltözék részére, egy. szék: telki és járók szatnak, a bicikl. berendezés. Loden: vlamontsi vadász öltözék, mosó-kelmék, niszó Pálds 4—14 fríg szék. Kijáratyos, jó tartós, tlesta gyapjún szövetek s nem rozogot mely a varrató díjft sem érlemlő) usztj vásárlást, forduljon Stikarovszky Jánoshoz Brünbnben. (diaz Manchester Oesterreich)